

Lemminkäinen Infra Oy
PL 169
00181 Helsinki

Viite / Hänvisning
Arviointiohjelma 28.9.2009

Asia / Ärende
LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOH-
JELMASTA, TUUSULAN ASFALTTITEHTAAN KEHITTÄMI-
NEN

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Lemminkäinen Infra Oy on 30.9.2009 saattanut vireille Tuusulan asfalttitehtaan kehittämistä koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma niistä selvityksistä, joita ympäristövaikutusten arvioimiseksi on tarpeen tehdä sekä siitä, miten arviointimenettely järjestetään.

Hankkeesta vastaava laatii arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella arviointiselostuksen.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Lemminkäinen Infra Oy, josta hankkeen yhteyshenkilönä on Jame Sorri. Konsulttina arviointiohjelman laadinnassa on Pöyry Environment Oy, josta yhteyshenkilönä on Riikka Kantosaari.

Arviointimenettelyssä toimii yhteysviranomaisena Uudenmaan ympäristökeskus yhteyshenkilönään hydrogeologi Timo Kinnunen.

Hanketausta ja hankkeen kuvaus

Lemminkäinen Infra Oy suunnittelee Tuusulan asfalttitehtaan valmistus-
kapasiteetin nostoa ja kierrätysasfaltin hyödyntämisen lisäämistä asfaltin
valmistuksessa. Toimintojen muutokset eivät edellytä rakentamista tai
uusien alueiden käyttöönottoa. Asfalttitehdas sijaitsee Tuusulan kunnan
Ruotsinmäessä, Sammonmäen alueella tiloilla Stenbacka RN:o 30:0 ja
Sampo RN:o 7:70. Alue kuuluu nk. Focus-osayleiskaavan alueeseen.
Asfalttitehtaan arvioitu toiminta-aika on 15 vuotta Focus-osayleiskaavan
hyväksymisestä lukien.

Maksu

hankkeesta vastaavalle 5450 €(A23-531-AT3), maksuperusteet ovat lausunnon liitteenä

Hankkeen vaihtoehdot

Vaihtoehto 0: Asfalttitehtaan toiminta jatkuu voimassa olevien lupien mukaisesti. Asfalttia valmistetaan enintään 400 000 t/a ja kierrätysasfalttia hyödynnetään 20 000 t/a. Asfalttitehtaan alueella olevalla murskauslaitoksella murskataan asfalttitehtaan alueelta louhittuja kiviaineksia kokonaisuudessaan 270 000 t, pala-asfalttia 20 000 t/a ja Lemminkäinen Oyj:n betonitehtaan sekundabetonia 2000 t/a.

Vaihtoehto 1: Asfalttia valmistetaan enintään 600 000 t/a ja kierrätysasfalttia hyödynnetään 300 000 t/a. Asfalttitehtaan alueella olevalla murskauslaitoksella murskataan asfalttitehtaan alueelta louhittuja kiviaineksia kokonaisuudessaan 270 000 t ja sen loputtua muualta tuotuja kiviaineksia 100 000 t/a ja pala-asfalttia 300 000 t/a. Valmiiksi murskattuja kiviaineksia otetaan vastaan 200 000 t/a.

Vaihtoehto 2: Asfalttia valmistetaan enintään 1 000 000 t/a ja kierrätysasfalttia hyödynnetään 500 000 t/a. Asfalttitehtaan alueella olevalla murskauslaitoksella murskataan asfalttitehtaan alueelta louhittuja kiviaineksia kokonaisuudessaan 270 000 t ja sen loputtua muualta tuotuja kiviaineksia 100 000 t/a ja pala-asfalttia 500 000 t/a. Valmiiksi murskattuja kiviaineksia otetaan vastaan 400 000 t/a.

Hankkeen YVA – menettelyn tarve

Hankkeen YVA-menettely käynnistettiin Lemminkäinen Infra Oy:n päätöksellä, koska Uudenmaan ympäristökeskuksen 20.2.2009 antamasta ympäristölupapäätöksestä No YS 177 oli valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Valituksen yhtenä perusteena oli se, että hankkeesta ei ollut järjestetty ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, vaikka YVA-asetuksen 6 § hankeluettelon kohdan 11 b perusteella YVA-menettelyä olisi tullut soveltaa, sillä laajennusvaihtoehdoissa kierrätettävän, jätteen luokiteltavan pala-asfaltin määrä ylittää asetuksessa mainitun 100 tonnia vuorokaudessa. Vaasan hallinto-oikeus lisäksi kielsi välipäätöksellään 8.5.2009 ympäristölupapäätöksen toimeenpanon.

Vaasan hallinto-oikeus antoi asiassa päätöksen 9.12.2009. Päätöksessään hallinto-oikeus katsoi, että toiminnassa ei ole kysymys sellaisesta jätelain 3§:n 1 momentin 11 kohdan mukaisesta jätteen käsittelystä, jota tarkoitetaan YVA-asetuksen 6§:n 11 b kohdassa. Näin ollen Uudenmaan ympäristökeskuksen lupapäätöksen yhteydessä tekemä ratkaisu, että hankkeessa ei tarvitse suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, ei ollut lainvastainen. Hallinto-oikeuden päätös merkitsee sitä, että YVA-lainsäädännön perusteella hankkeessa ei olisi tarvinnut suorittaa YVA-menettelyä. Nyt käynnissä oleva YVA-menettely on toiminnanharjoittajan vapaaehtoisesti käynnistämä menettely.

Asiaan liittyvät muut hankkeet

Hankealue kuuluu Focus-osayleiskaava-alueeseen. Alueelle on valmistella osayleiskaava, joka toteutuessaan edellyttää massiivisia louhintoja hankealueen länsipuolisilla alueilla. Osayleiskaavan ehdotusversiossa (9.9.2009) hankealueelle on osoitettu ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue ja palvelujen ja hallinnon alue.

Hankealueen länsipuolisella alueella on suunniteltu louhittavan kalliota enimmillään noin 9,3 milj. m³tr. Lisäksi alueelle on suunniteltu louhinnan yhteyteen murskaustoimintoja. Suunniteltujen louhintojen ympäristövaikutusten arviointi on meneillään. Lemminkäinen omistaa suunnitelluista louhinta-alueista 10,6 ha:n alueen (Huhtarihi II). Alueelta louhitavaa kiviainesta tullaan mahdollisesti käsittelemään hankealueella ja hyödyntämään asfaltin valmistuksessa, jolloin mm. pitkiltä kuljetusmatkoilta vältetään.

Lemminkäinen Infra Oy:llä on lupa louhia hankealueen luoteisosasta kalliota yhteensä noin 100 000 m³. Louhinta alueella loppuu vuonna 2011. Louhinta suoritetaan voimassa olevan maa-ainesluvan mukaisesti. Louhinta on yhteydessä tässä ympäristövaikutusten arvioinnissa käsiteltävään hankkeeseen, sillä louhinnan loputtua rakennetaan alueelle asfalttitehtaan varastokenttiä ja louhittava kiviaines hyödynnetään asfaltin valmistuksessa.

Hankealueen eteläpuolitse on suunniteltu kulkeväksi uusi seudullinen tieyhteys, Kehä IV. Tiehankkeesta on laadittu yleissuunnitelma ja linjaus on esitetty Uudenmaan maakuntakaavassa.

Tässä ympäristövaikutusten arvioinnissa käsiteltävä hanke ei ole suoraan yhteydessä lähialueiden louhinta- tai tiehankkeisiin, lukuun ottamatta hankealueella tehtävää louhintaa ja mahdollista alueen länsipuoliselta alueelta louhittavan kiviaineksen hyödyntämistä hankealueella.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireillöolosta on ilmoitettu 10.–11.10.2009 Hufvuds-tadsbladetissa, Keski-Uusimaassa ja Vantaan Sanomissa sekä 14.10.2009 Uudenmaan Vartissa. Arviointiohjelma on kuulutettu 12.10.–1.12.2009 välisenä aikana, jolloin se on ollut nähtävillä seuraavissa paikoissa:

Tuusulassa:

- Tuusulan pääkirjasto, Autoasemankatu 2, (Hyrylä),
- Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, Autoasemankatu 1, II krs.

Vantaalla:

- Korson yhteispalvelupiste, Urpiaisentie 14
- Koivukylän kirjasto, Hakopolku 2

Internetissä:

<http://www.ymparisto.fi/uus> > Ympäristövaikutusten arviointi YVA ja SOVA > Vireillä olevat YVA-hankkeet > Tuusulan asfalttitehtaan kehittäminen.

Arviointiohjelmasta järjestettiin esittelytilaisuus yleisölle 4.11.2009 Tuusulan kunnantalolla.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Yhteysviranomainen on pyytänyt arviointiohjelmasta lausunnot Tuusulan kunnanhallitukselta, Vantaan kaupunginhallitukselta, Etelä-Suomen lääninhallitukselta, Uudenmaan TE-keskukselta, Tiehallinnon Uudenmaan tiepiiriltä, Uudenmaan liitolta, Museovirastolta, Ilmailuhallinnolta, Pääkaupunkiseudun Vedeltä ja Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymältä.

Uudenmaan liitto, Uudenmaan TE-keskus, Tiehallinnon Uudenmaan tiepiiri ja Ilmailuhallinto eivät antaneet lausuntoa.

Ohjelmasta toimitettiin kuusi mielipidettä Uudenmaan ympäristökeskukselle.

Lausunnot

Tuusulan kunnanhallitus katsoo, että Lemminkäinen Infra Oy:n Tuusulan asfalttitehtaan kehittämishanketta koskevaa YVA -ohjelmaa on analysoitu Tuusulan kunnan näkökulmasta riittävän monipuolisesti, kun otetaan huomioon kaavoituslautakunnan, teknisen lautakunnan ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ympäristönsuojelupäällikön YVA -ohjelmasta antamat ja kunnanhallitukselle osoitetut lausunnot. Kunnanhallitus yhtyy näihin lausuntoihin. Asiassa ei ole tarpeen lausua enempää hankkeen tässä vaiheessa.

Tuusulan kunnan kaavoituslautakunta toteaa, että Lemminkäinen Infra Oy:n Sammonmäen alueella sijaitseva uusi asfalttitehdas on otettu käyttöön keväällä 2009 ja sijaitsee nyt pohjavesialueen ulkopuolella. Hankkeen taustalla on Tuusulan kunnan ja yhtiön kesken tehty sopimus sekä laadittu asemakaava. Asfalttitehtaan kapasiteetin nostamista voidaan pitää asemakaavan ja Focus -osayleiskaavan toteutumisaikataulun kannalta myönteisenä asiana. Kierrätysasfaltin hyödyntäminen asfaltinvalmistuksessa on uusiutumattomien luonnonvarojen käytön kannalta järkevää ja vähentää kaatopaikkojen kuormitusta.

Laadittua YVA-ohjelmaa voidaan pitää kokonaisuutena arvioiden asianmukaisena ja selkeänä esityksenä, jonka luettavuutta helpottaa toimintaan liittyvien käsitteiden selitykset. Ohjelmassa esitetään 0-vaihtoehdon lisäksi kahta asfalttitehtaan laajennusvaihtoehtoa, jotka eroavat toisistaan asfalttitehtaan kapasiteetin, kierrätysasfaltin hyödyntämisen ja muualta tuotavan kiviaineksen määrän osalta. Vaihtoehtojen määrää voidaan pitää tässä tapauksessa riittävänä, mutta vaihtoehtojen vertailussa on tärkeää arvioida sitä, miten kierrätysasfaltin käytön lisääminen ja muualta tuotavat kiviainekset vaikuttavat muihin hankkeisiin ja lähialueen asukkaiden elinoloihin. YVA-ohjelman nykytilannekartan (kuva 4-1) mukaan pintamaan ja kalliomurskeen läjitykseen käytetään Kehä IV tiealuevarausta. Vaihtoehdoissa 1 ja 2 osaa tiealueesta käytetään kalliomurskeen läjitykseen (kuva 4-3). Tiealuevaraus tulee säilyttää

kokonaan vapaana, jotta kuljetusreitti Focus-alueen kiviaineksille voidaan toteuttaa. Asutuksen kannalta on tärkeää arvioida myös liikenteen, pölyn ja melun sekä toiminta-aikojen pidennysten aiheuttamia vaikutuksia asumisviihtyvyyteen.

Ympäristövaikutusten tarkastelualue rajautuu Tuusulanväylään, lentoasemaan ja Myllykyläntiehen käsittäen laajat alueet Huhtariihen ympäristössä sekä Keravanjoen rannat kapeana vyöhykkeenä Kehä III väylälle saakka. Tarkastelualueen rajausta tulee Myllykyläntien varressa tarkistaa siten, että Myllykyläntien itäpuolelle jäävä asuinalue otetaan mukaan tarkastelualueeseen. Ympäristövaikutusten arviointimenetelmien tai asiantuntijoiden pätevyys suhteen ei ole huomautettavaa.

Yhteenvedona voidaan todeta, että alueeseen kohdistuvat maankäytön tavoitteet ovat selkeät. Hankealue sisältyy Focus-alueeseen, jota kehitetään kansainväliset mitat täyttävänä yrityspuistona. Merkittävänä haasteena voidaan pitää asfalttiaseman toiminnan ja Focus-alueen toteutuksen aikataulullista yhteensovittamista. Asfalttitehtaan toiminnan kehittäminen on perusteltua, mikäli tuotantomäärien kasvattaminen ei merkittävästi pidennä tehtaan alkuperäistä toiminta-aikaa ja vaikeuta maankäytön tavoitteiden toteutumista.

Asfalttiaseman toiminta ei saa estää Kehä IV:n ja muun alueen tavoitteenmukaista rakentamista ja käyttöönottoa. Liikennetarkasteluihin tulisi sisällyttää arvio hankkeen liikenteellisistä vaikutuksista erikseen ajankohtana, jolloin Kehä IV:n jatke välillä Tuusulanväylä - Myllykyläntie on vielä toteutumatta sekä ajankohtana, jolloin se on toteutunut.

Tuusulan kunnan tekninen lautakunta toteaa, että Lemminkäinen Infra Oy:n uusi, keväällä 2009 käyttöönotettu asfalttitehdas sijaitsee pohjavesialueen ulkopuolella, mikä on erittäin positiivinen asia. Pohjavesialueella sijainneen vanhan asfalttiaseman toiminta on lopetettu.

Asfalttitehtaan kapasiteetin nostamista voidaan pitää Tuusulan kunnan katujen ym. päällystettyjen alueiden rakentamisen ja kunnossapidon kannalta myönteisenä asiana, koska suuri tuotantovolyyymi ja lyhyet kuljetusetäisyydet antavat mahdollisuuden asfalttituotteiden edulliseen hinnoitteluun.

Asfalttiaseman toiminta-ajan (arvioitu olevan 15 vuotta Focus-osayleiskaavan hyväksymisestä lukien) ja Focus-alueen toteutuksen aikataulujen yhteensovittaminen on merkittävä haaste. Asfalttitehtaan tuotantomäärien kasvattaminen on perusteltua, mikäli hanke ei merkittävästi pidennä tehtaan alkuperäistä toiminta-aikaa ja vaikeuta kunnan maankäytön tavoitteiden toteutumista. Focus-alueen toteutumisaikataulun kannalta hankkeella voi olla myönteisiä vaikutuksia, jos asfaltin valmistuksessa tarvittava kiviaines louhitaan Focus-alueelta.

Kierrätysasfaltin hyödyntäminen asfaltinvalmistuksessa on uusiutumattomien luonnonvarojen käytön kannalta järkevää ja vähentää osaltaan kaatopaikkojen kuormitusta.

YVA-ohjelman nykytilannekartan (kuva 4-1) mukaan pintamaan ja kalliomurskeen läjitykseen käytetään Kehä IV tiealuevarausta. Vaihtoehtoisissa 1 ja 2 osaa tiealueesta käytetään kalliomurskeen läjitykseen (kuva 4-3). Kehä IV:n tiealueelle ei tule läjittää mitään materiaaleja, koska tiepohja tulee säilyttää vapaana tieyhteyden rakentamista varten.

Asutuksen kannalta on tärkeää arvioida myös liikenteen, pölyn, melun ja tärinän sekä toiminta-aikojen pidennysten aiheuttamia vaikutuksia asumisviihtyvyyteen.

Liikenteen osalta tulee liikenneturvallisuuden, liikennemelun ja päästöjen lisäksi arvioida hankkeen vaikutuksia liikenteen sujuvuuteen (esim. Kulomäentien - Tuusulanväylän liittymien toimivuuteen). Liikenteen yhteisvaikutukset hankealueen lähiympäristön muiden hankkeiden kanssa tulee tarkastella laajemmalla alueella ja tieverkolla kuin YVA-ohjelmassa on nyt esitetty.

Muilta osin ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta ei ole huomautettavaa.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus pitää hankkeessa positiivisena sitä, että hyödynnettävän kierrätysasfaltin määrä ja osuus kasvaisivat arviointivaihtoehtoisissa 1 ja 2 oleellisesti nykyisestä, mikä on omiaan säästämään luonnon raaka-aineita. Vaikutusten arvioinnissa olisi hyvä esittää myös kierrätysasfaltin hankinta-alueet ja oletettu saanti pidemmällä aikavälillä.

Vaihtoehtojen 1 ja 2 toiminta-aikojen arvioidaan muuttuvan nykyistä oleellisesti pitkäkestoisimmiksi, mikäli hanke toteutuu. Vaikutuksia tulee tarkastella myös nykyisten toiminta-aikojen puitteissa tai ainakin esittää arvio siitä, mihin tuotantovolyyymiin asti nykyiset toiminta-ajat ovat riittävät. Erityistä huomiota tulee kiinnittää asukasviihtyvyyteen ja elinympäristön terveellisyyteen kohdistuvien vaikutusten arviointiin ja haitallisten vaikutusten torjuntaan. Lähiasukkaat ovat valittaneet nykyisen toiminnan aiheuttamasta melu- ja pölyhaitasta useampaan otteeseen.

Vaihtoehtojen tarkastelussa tulee erityisesti tarkastella myös viereiselle pohjavesialueelle aiheutuvat riskit ja vaikutukset yhdyskuntarakentamiseen ja maankäyttöön, kuten Focus-alueen osayleiskaavoitukseen. Lisäksi voimassa oleva asemakaava (Sammonmäki II) tulee ottaa huomioon vaihtoehtojen toteutuksessa. Hankkeen vaikutukset liikennöintiin ja asukkaiden liikkumiseen tulee arvioida. Arviointiohjelmasta saa sen käsityksen, että murskausta on tarkoitus tarkastella siirrettävällä murskauslaitoksella tehtävänä työnä. Syytä olisi tarkastella myös kiinteän murskauslaitoksen toiminnan vaikutuksia.

Vantaan kaupunginhallitus ilmoittaa, ettei sillä ole huomautettavaa hankkeesta.

Etelä-Suomen lääninhallituksen sosiaali- ja terveystoimisto toteaa, että arviointiohjelman mukaan pohjavesiin kohdistuvia vaikutuksia tarkastellaan alueilla, joihin hankealueella on virtausyhteys. Ohjelman mukaan hankealueelta on todennäköisesti virtausyhteys Lentoaseman pohjavesi-

alueeseen, mutta on epätodennäköistä, että hankealueelta olisi pohjavesiyhteyttä Mätäksen pohjavesialueeseen. Hankealueen ympäristöön vuonna 2007 asennettujen pohjavesiputkien mukaan pohjaveden laatu ei ole muuttunut merkittävästi, mutta yhdessä pohjavesiputkessa on vuonna 2009 todettu korkea sameuden arvo.

Arviointiohjelmasta ei selviä, sijaitseeko hankealueen läheisyydessä talousvesikaivoja tai onko tarkoitus kartoittaa niiden esiintymistä. Läninhallitus pitää tarpeellisenä, että vaikutusalueen talousvesikaivot kartoitetaan. Arviointiselostuksessa tulee myös arvioida hankkeen vaikutuksia talousvesikaivojen veden laatuun ja käsitellä hankkeen vaikutuksia pohjavesialueilla sijaitsevien vedenottamoiden veden laatuun sekä Päijännetunneliin. Talousveteen kohdistuvia vaikutuksia on tarpeen arvioida myös poikkeustilanteissa.

Häiriintyvien kohteiden meluvaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös lentoliikenteen aiheuttama melu sekä esittää hankkeen aiheuttama lisäys tähän melutasoon. Vertailua ohjearvoihin tehtäessä on tarpeen kiinnittää erityistä huomiota yöaikaiseen meluun, koska toimintaa on suunniteltu harjoitettavan osittain ympäri vuorokauden.

Toiminnasta syntyvät pölypäästöt tulee arvioida sillä tavalla, että niiden perusteella voidaan saada kuva toiminnan aiheuttamista hiukkaspäästöistä häiriintyviin kohteisiin. Arvioinnissa on tarpeen tarkastella kokonaisuhiukkaspäästöä häiriintyviin kohteisiin tilanteessa, jossa myös lähiympäristön muut pölyä aiheuttavat toiminnot on huomioitu. Toiminta tulee järjestää siten, etteivät valtioneuvoston antamat ilmanlaadun raja-arvot (VnA 711/2001) terveystahojen ehkäisemiseksi ylity. Vaikutusalueella mahdollisesti sijaitsevat elintarviketuotantoon liittyvät toiminnot ja niihin liittyvät vaikutukset on myös tarpeen selvittää.

Liikenneturvallisuuden arvioinnissa tulee huomioon myös kevyen liikenteen liikenneturvallisuus.

Läninhallitus pitää tärkeänä, että Tuusulan kunnan terveydensuojeluviranomainen on mukana arviointimenettelyssä. Terveydensuojeluviranomaisella on paikallinen asiantuntemus terveydensuojelulain tarkoittamien kohteiden ja hankkeen vaikutusalueen elinympäristön terveydellisistä olosuhteista.

Museovirastolla ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta arkeologisen kulttuuriympäristön osalta. Rakennetun kulttuuriympäristön osalta Museovirasto katsoo, että on kuultava Helsingin kaupungin museota.

Pääkaupunkiseudun Vesi Oy toteaa, että Päijänne-tunneli on pääkaupunkiseudun kuntien muodostaman yhtiön omistama raakavesitunneli, jota pitkin johdettavasta raakavedestä valmistetaan talousvesi noin 1,2 miljoonalle ihmiselle sekä pääkaupunkiseudun teollisuudelle. Tunneli sijaitsee 1,7 km:n etäisyydellä Lemminkäinen Infra Oy:n suunnitellusta asfalttiasemasta. Normaalioloissa Päijänne-tunnelin painetaso on noin tasolla + 42.

Päijänne-tunnelin eteläosaan on tehty kesän 2008 aikana peruskorjaustöitä, joiden yhteydessä tunneliosuudella tehtiin rakennusgeologisia havain-toja sekä erilaisia tarkastuksia. Tarkastuksissa todettiin Päijänne-tunnelissa osuudella Lentokenttä-alue-Killinmäki-Myllykylä paikoittaisia vesivuotoja. Päijänne-tunneli kulkee ko. alueella noin 40–60 metrin syvyydellä ja sijoittuu alueelliseen kallioperän heikkousvyöhykkeeseen, jolla on todennäköisesti yhteyksiä laajalle ympäröiviin kallioalueisiin.

Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n mielestä Lemminkäinen Infra Oy:n asfalttitehtaan ja sen länsipuolelle sijoittuvan laajan louhinta-alueen ympäristövaikutukset tulisi arvioida yhdessä, koska ne rajoittuvat toisiinsa ja ovat toiminnaltaan osaksi samanlaisia. Lisäksi arviointiselostuksessa tulisi tarkemmin tarkastella hankkeen mahdollisia vaikutuksia Päijänne-tunneliin sen normaalissa käyttötilanteessa ja poikkeustilanteissa, jolloin tunneli on tyhjänä. Pääkaupunkiseudun Vesi Oy ehdottaa, että asfalttitehtaan länsipuoleiselle kallioalueelle asennetaan kalliopohjavesiputkia, joista voidaan seurata kalliopohjaveden pinnan ja laadun mahdollisia muutoksia Päijänne-tunnelin suuntaan.

Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän mielestä YVA-ohjelma on tehty huolellisesti. Kuntayhtymä haluaa kommentoida hulevesien hallintaan ja vesistövaikutuksiin liittyviä kohtia. Kuntayhtymä toteaa, että tehdasalueelle on jo rakennettu hulevesien käsittelyjärjestelmä ja vesien hallintaan on kiinnitettävä erityistä huomiota mahdollisen laajennuksen yhteydessä. Tehtaan laajentaminen vähentää sadevesien imeytymisaluetta entisestään ja kasvattaa siten kiintoainekuormitusta. Nykyisen kaltainen sadevesiviemäri avo-ojan kautta suoraan vesistöön ei ole ajanmukainen. Myös läjitys- ja varastointialueiden hulevedet tulee johtaa erillisten selkeytysaltaiden ja/tai kosteikkojen kautta vesistöön, jotta voidaan tasata ojen virtaamia sadejaksojen aikana. Tällöin vähennetään kiintoaineen kuormitushuippuja ja ojan uomaeroosiota.

Asfalttiasemien hulevesien huippuvirtaamia tulisi myös voida rajoittaa esimerkiksi tasausaltaalla, jolloin öljynerottimilla olisi realistiset toimintaedellytykset. Alueella mahdollisesti tapahtuvien öljyvahinkojen minimoimiseksi selkeytysaltaisiin on suunniteltava sulkurakenteet, joiden avulla voidaan estää päästön leviäminen Tuusulanjokeen. Jätevesiviemäriin hyödyntäminen tulee rajoittaa sosiaalitulojen käyttötarpeisiin.

YVA-selostuksessa tulisi arvioida tarkemmin alueelta vesistöön huuhtoutuvan kiintoaineen vaikutusta alapuoliseen vesistöön. Vesistövaikutusten arvioinnissa tarkastelu tulisi ulottaa ainakin Tuusulanjoen Myllykylään asti. Rauhoitetun vuollejokisimpukan lähimmät elinpaikat ovat Myllykylän sillan alapuolella. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen (RKTL) vuonna 2008 tekemässä kalastokartoituksessa Tuusulanjoen Myllykylästä löytyi taimenen poikasia. Tuusulanjoen kunnostuksessa on pyritty parantamaan kalaston elinolosuhteita rakentamalla koskimaisia pohjakynnyksiä. Mahdolliset virtaamamuutokset tulee arvioida myös Kymäojan osalta. Ohjelmassa mainittu asfalttiaseman seurantaohjelman kuvaus on tarpeen.

Hankealueen pohjoisenpuoleisen avo-ojan vedenlaatu näytteissä (taulukko 7-2) todetaan kiintoainekuorman ja sameuden erot kahtena eri näyte-

kertana lähes 500-kertaiseksi. Kuormituksen kasvun syynä voi olla esim. laskeutuneen pölyn huuhtoutuminen sateen jälkeen. Vesistökuormituksen vaihtelun arvioimiseksi vesinäytteitä tulisi ottaa myös ojien alaosaan erilaisissa virtaamaolosuhteissa. Arviointiselostuksessa olisi hyvä pohtia myös kuinka paljon pölyn huuhteluvedet lisäävät ojien kiintoainekuormituksen määrää.

Vantaanjoen vesistön kuormitusta ei tule lisätä. Mikäli asfalttitehtaan aluetta laajennetaan, on hulevesien mukana tuleva vesistökuormitus pyrittävä saamaan mahdollisimman pieneksi. Tämä on mahdollista esimerkiksi laskeutusaltaiden ja kosteikkojen avulla.

Asfalttiaseman laajennushanke on osa laajempaa Focus-alueen rakentamista. Koko alueen hulevesien johtamis- ja käsittelyratkaisuja tulee suunnitella kokonaisuutena kaavoitus- ja rakentamisprosessin edetessä.

Mielipiteet

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri ry pitää hyvänä sitä, että asumiseen kelvotonta lentokentän melualueita käytetään sellaisiin toimintoihin, jotka eivät häiriinny lentomelusta. Asfalttitehdas sopii tälle alueelle. Kuitenkin sen aiheuttamat päästöt saattavat aiheuttaa haittaa kaukanakin alueelta. Siksi päästöt ja niiden vaikutukset on selvitettävä tarkasti.

Ympäristönsuojelupiiri pitää periaatteessa asfaltin kierrättämistä luonnonvaroja säästävänä toimintana. Asfalttijätteen uusiokäytössä on noudatettava parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee selvittää sovellettavat BAT ja BREF-asiakirjat. Toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä siitä, mitä aineita kierrätettävä asfaltti sisältää ja millaisia päästöjä sen kierrättäminen aiheuttaa. Arvioitaessa päästöjä tulee selvittää, onko kierrätettävän asfaltin laadulla vaikutuksia päästöihin. Se saattaa vaikuttaa vaatimuksiin varastoida erilaatuiset asfalttijäteerät erillään. Mikäli jostain asfalttilaadusta irtoaa herkemmin vesiin haitallisia aineita, tulee harkita sellaisen laadun varastointialueen päällystämistä vettä läpäisemättömällä päällysteellä. Varastoinnissa on noudatettava kiertoperiaatetta, ettei mikään erä varastoon tuotua asfalttia ole varastoituna liian pitkää aikaa.

Prosessissa saattaa syntyä PAH-päästöjä. Riippuen kierrätettävään asfalttiin käytetyistä tai siihen imeytyneistä aineista, päästöt saattavat sisältää VOC-komponentteja. On selvitettävä, vaikuttaako kierrätettävän asfaltin valinta ja sekoitusmäärät päästöihin sekä tarvitaanko niitä koskevia rajoja.

Dityppioksidi on pahempi kasvihuonekaasu kuin hiilidioksidi. Sen päästömäärät tulee arvioida nykyistä tarkemmin. Dityppioksidin päästöille tulee asettaa tiukat rajat. Erityisesti hengitykseen joutuville hiukkasille tulee asettaa selkeät rajat ja velvollisuus seurata päästöjä. On selvitettävä, voiko hiukkasissa olla bitumijäämiä. Bitumia sisältävät hiukkaset ovat hengitettynä erityisen vaarallisia, mikä tulee ottaa huomioon päästöarvioissa.

Asfalttitehtaalla käytettävä polttoainemäärä kuumentaa suuren määrän ilmaa, joka nousee ylöspäin. Sopivissa olosuhteissa nouseva ilmavirtaus voi olla voimakas ja kohtuullisen selkeärajainen. Vaikutuksia arvioitaessa tulee selvittää, voiko esimerkiksi kevyellä länsituulella nouseva ilmavirtaus haitata lentokentälle laskeutuvia koneita. Samaten tulee arvioida, voiko se aiheuttaa haittaa lentonäkyvyydelle.

Sadannan oletetaan lisääntyvän ja voimakkaimpien sateiden yleistyvän tulevaisuudessa. Sadevedet saattavat aiheuttaa tulvia alueilla, joissa vesi ei pääse imeytymään maahan tai virtaamaan nopeasti isoihin vesistöihin. Itse laitoksen alueella mahdollisesti esiintyvän tulvavaaran lisäksi tulee selvittää, voiko alueelta nopeasti poistuva hulevesi aiheuttaa tulvia alempana vesistöissä. Samaten tulee arvioida, voivatko sellaiset äkilliset voimakkaat virtaamat aiheuttaa haitallisten aineiden huuhtoutumista vesistöön. Myös alueelle mahdollisesti varastoidun käytetyn asfaltin aiheuttamat valumavesien pilaantumukset tulee ottaa huomioon. Öljynerotusjärjestelmien ja kiintoaineita saostavien järjestelmien tulee kyetä hoitamaan kaikki mahdolliset hulevesimäärät. Niiden tarvittava mitoitus tulee selvittää ympäristövaikutusten arvioinnissa.

Muistuttaja A1 epäilee nollavaihtoehdossa hyödynnettävän kierrätysasfaltin määrää (20 000 t), sillä alueelle on varastoitu muistuttajan havaintojen mukaan runsaasti enemmän asfalttijätettä. Muistuttaja epäilee alueella vuonna 2009 varastoitavan tai käsiteltävän yli 100 000 t asfalttijätettä ja toivoo viranomaisten kiinnittävän tähän laittomaan toimintaan huomiota.

Muistuttaja toteaa, että arviointiohjelmassa esitetty väittäjä, jonka mukaan kiviaines asfalttitehtaalle on tuotava pääsääntöisesti 50–100 km:n päästä, ellei alueen länsipuolelta, ns. Focus-alueelta saada kiviaineksiä tehtaalle, on karkeasti väärä. Teiden pintakerrosten asfaltin kiviaines on aina tuotava joko Pernajasta tai Kytäjältä, koska vastaavanlaatuista kiviainesta ei saada Focus-alueelta. Sen sijaan vastaavanlaista kiviainesta kuin Focus-alueella on saatavissa rajattomasti kohtuullisen läheltä, mm. Espoon Kulmakorvesta, Nurmijärven Palojoen Mäntymäestä, Tuusulan Senkkeristä, Sipoon Bastukärristä, Vantaan Voutilasta jne.

Arviointiohjelman mukaan kierrätysasfaltin valmistuksessa kerrotaan muodostuvan PAH-yhdisteitä, mutta ei ole kerrottu, että PAH-yhdisteet aiheuttavat syöpää. Ilmanlaatua ei myöskään ole mitattu, vaan päästöt ilmoitetaan teoreettisesti taulukoituna, vaikka bitumihaju kattaa lähiasuinalueet. Muistuttajaa kiinnostaa lisäksi, onko kierrätysasfaltin murskauksesta ympäristöön leviävä murskauspöly terveydelle haitallista.

Arviointiselostuksessa on todettu lähimpien asumuksien sijaitsevan noin 150 metrin päässä. Todellisuudessa lähin asuinrakennus sijaitsee noin 100 metrin etäisyydellä. Arviointiselostuksessa on todettu asumisen olevan Laurenin alueella väistetty maankäyttömuoto. Tällä asialla ei muistuttajan mukaan ole mitään tekemistä YVA-ohjelman kanssa, sillä alueella on tarkoitus asua vielä vuosikymmeniä, mutta asfalttitehtaan käyttöaika on vain noin 15 vuotta. Se, että asuinalueelle on suunniteltu joskus tulevaisuudessa mutta maankäyttöä, ei ole perustelu sille, että asfalttitehtaan päästöjä ei huomioitaisi asukkaiden näkökulmasta.

Arviointiohjelmassa todetaan, että asfalttitehtaan nykyiseen toimintaan liittyen on saatu yksi asukasyhteydenotto koskien tehtaan aiheuttamaa melua. Muistuttaja ilmoittaa itsekkin ottaneensa useita kertoja Lemminkäiseen melusta ja kivi-pölyn kulkeutumisesta. Lisäksi muistuttaja ihmettelee, miksi melumittausta ei ole tehty lähimmästä asuinkiinteistöstä (Ruohosuontie 1) vaan maastopainanteesta metsän takaa.

Arviointiohjelmasta on muistuttajalle tullut sellainen käsitys, ettei vaikutuksia ilmanlaatuun näytä oleva tarkoitukseen mitata asianomaisin teknisin laittein, vaan tukeudutaan erilaisiin mallinnoiksi. Viimeisen kahden vuoden kokemuksella asfalttitehtaalta on levinnyt laajalti asuinalueelle kivi-pölyä, hajua ja melua. Pölyn leviämisen seurauksen mm. muistuttajan rakennuksien ulkopinnat ovat vaurioituneet ja likaantuneet. Muistutuksen liitteenä on kuvia.

Muistuttajan mielestä laajin ja pahin asfalttitehtaan aiheuttama ongelma on tehtaan hajuhaitat, jotka johtuvat bitumista. Muistuttajan havaintojen mukaan pahimmat hajuhaitat tulevat uusioasfaltin valmistuksesta. Muistuttaja katsoo, että prosessi tulee suunnitella niin, ettei hajuhaittoja synny.

Muistuttajat A2 ja A3 asuvat Tuusulan Maantiekylässä Sammonmäen asuinalueella. Muistuttajat toteavat, että alue on viihtyisä, maalaismainen 1950-luvun loppupuolella rakentunut omakotitaloalue, jossa asuu paljon nuoria, lapsia ja eläimiä. Alue on aina ollut elinvoimainen ja sukupolvi on ehtinyt kertaalleen vaihtua kokonaan.

Lemminkäinen on uudella asfalttiasemallaan toteuttanut massiivisia räjäytyksiä aika ajoin. Räjähätyksistä on asukkaille ollut suurta haittaa. Aina ei ole ehditty sisätiloihin suojaan. Sisätiloissakaan ei ole turvassa melun ja tärinän vuoksi. Tärinästä on aiheutunut alueella myös materiaalista tuhoa, alueen talojen rakenteissa on ilmennyt ongelmia jo uuden asfalttiaseman rakentamisvaiheessa suoritettujen räjäytys- ja louhintatöiden aikana. Toimenpiteistä on koitunut henkistä ja fyysistä haittaa. Suunnitellut räjäytykset tulisivat varmuudella aiheuttamaan asukkaille entistä suurempaa haittaa. Alueella sijaitsee ympärivuorokautinen hoivakoti, jonka asukkaiden kärsimyksien laajuutta voidaan pitää korvaamattomina. Seuraukset ovat jo nyt voineet olla kohtalokkaita. Suunnitellut räjäytykset tulisivat olemaan vielä lähempänä kuin aiemmin.

Alueella on hoivakodin lisäksi paljon pieniä vauvoja, lapsia ja eläimiä. Räjähätysten vuoksi vauvoja ei voi nukuttaa ulkona, pihalla elämään totuneet lemmikit on pakotettava olemaan sisällä, ikkunoita ei voi edes tuuletuksen ajan pitää auki, vaunujen kanssa ei voi lähteä kävelyille, vanhukset ja lapset eivät voi lähteä kotiovea kauemmaksi ulkoilemaan, talojen rakenteet kärsivät jne. Käytännössä elämisestä alueella tulee täysin mahdotonta.

Focus-hankkeen vuoksi kunta tai Lemminkäinen on suorittanut alueen ympärillä puiden kaatoa, metsien ja kallioiden raivausta. Samaan aikaan Lemminkäisen uusi asfalttiasema on lisännyt tuotantoaan. Raivausten vuoksi melu on levinnyt entistä laajemmin alueelle, kun luonnolliset melusteet on poistettu. Lemminkäinen on todennut laittaneensa kasoja es-

teeksi asuinalueemme ja asfalttiaseman väliin, eli käytännössä Puusepän-tien puoleiselle sivulle. Näin ei kuitenkaan ole, vaan muutama kasa on asetettu Ruohosuontien puoleiselle sivulle, ilmeisesti melu- ja näköesteeksi Huhtariinheeseen päin. Lemminkäisen asfalttiaseman melu asuinalueellamme on pahentunut huomattavasti toiminnan laajenemisen ja raivausten vuoksi. Focus- alueella on paljon suojeltavia muinaiskohteita. Muinaiskohteille on jo nyt saatettu tehdä haittaa. Jos muinaiskohteita on raivaustoimilla tuhottu, on aiheuttaja laitettava siitä vastuuseen. Myös jos kohteita ei ole suojeltu ja valvottu lainmukaisesti, laiminlyöjä on vastuussa.

Asemalta tuleva sankka savu on terveydelle erittäin haitallista, haju on ajoittain jopa pahoinvointia aiheuttava. Lisäksi asema on pilannut entisen kauniin maiseman näkyen ja kuuluen rumasti joka suuntaan. Huhtariinheeseen ja asuinalueemme välissä on tärkeäksi perinnemaisemaksi luokiteltu peltoalue. Huhtariinheestä katsottuna Lemminkäisen uusi asfalttiasema on pilannut ko. perinnemaiseman sijaiten suoraan peltoaukean toisessa päässä. Suurin osa nyt suunnitelluista räjäytysalueista sijaitsee myös tämän perinnemaiseman välittömässä läheisyydessä. Ko. alueita on jo nyt raivattu. Perinnemaisema tuhoutuisi lopullisesti, jos räjäytykset sallittaisiin.

Muistuttajat ovat todenneet, että Lemminkäisen uusi asfalttiasema on ollut joinain aamuina jo kello 6:n aikaan täydessä toiminnassa aiheuttaen suurta melua ja etovaa hajua ympäristöön. Asemalla on muistuttajien käsitöksen mukaan lupa harjoittaa toimintaansa arkisin klo 07.00-20.00. Lemminkäisen toiminta-aikoja on valvottava paremmin ja luvat poistettava välittömästi, jos he eivät noudata annettuja sääntöjä. Lemminkäisen uuden asfalttiaseman välittömässä läheisyydessä on taloja. Muistuttajat ihmettelevät, kuinka Lemminkäinen on saanut toimintaluvan niin lähelle asumista.

Pohjavesien nykyistä tilaa on seurattava tarkemmin ja Lemminkäisen uuden asfalttiaseman perustamisen vuoksi suoritettujen räjäytysten johdosta aiheutuneita pohjavesimuutoksia tutkittava. Räjäytykset ovat tapahtuneet pohjavesialueen välittömässä läheisyydessä, joten pohjavesivirtauksien tilanne on voinut muuttua jo nyt. Uuden asfalttiaseman toiminnasta aiheutuva jatkuva tärinä ja saasteet voivat myös vahingoittaa vesistöjä ja virtauksia.

Asuminen on otettava huomioon säilyttämällä jo olemassa olevat asumisen edellytykset, sillä asuinalue on ollut lainvoimaisessa asemakaavassa ennen Focus- hanketta. Focus- hankkeen suunnittelusta johtuen asuinalue on poistettu kaavasta. Alue on rakennus- ja toimenpidekiellossa. Kunta on hakenut juuri jatkoaikaa kiellolle, koska kaavatyö on edelleen kesken. Tästä huolimatta Lemminkäinen on toteuttanut kuitenkin koko ajan massiivisia toimenpiteitä ja uusien toimitilojen rakentamisia alueilla. Metsiä ja kallioita on raivattu. Huhtariinheeseen/ Kratinkallion asuinalue on saanut rakennuslupia. Käytännössä siis kaikki muut alueet Sammonmäen asutusalueen ympärillä ovat saaneet toimia kaikki nämä vuodet täysin normaalisti ilman rajoituksia, mutta Sammonmäen asutusalueella kaikki toimenpiteet ovat kiellettyjä. Huhtariinheeseen / Kratinkallion alueella asuu mm. kuljetus- ja maansiirtoyrittäjiä. Sammonmäen asutusalueen voisi halutessaan katsoa Huhtariinheeseen kuuluvaksi, välissä on pelto josta lyhyellä

yhteydellä alueet olisivat liitettävissä. Näin ei kuitenkaan jostain syystä haluta ajatella.

Vaikka tämä lausunto on suunnattu asfalttitehtaan kehittämisen ympäristövaikutusten arviointiin, on siinä otettava esille Focus- hanke kokonaisuutena, koska kaikki 2000-luvulla jo tehdyt ja jatkossa tehtäväksi suunnitellut toimenpiteet liittyvät saumattomasti yhteen; Focus- hankkeen toteutumiseen. Esimerkiksi nyt käsiteltävät räjäytys- ja louhintatyöt on suunniteltu niin, että ne tukevat jatkossa arvioitavaksi tulevia toimintoja ja niihin haettavia lupia. Räjäytyksiä, louhintoja tai Lemminkäisen alueella suoritettavia toimintoja ei saa nyt eikä myöhemmin toteuttaa niin, että ne vaikeuttavat elämistä alueella. Kaikki sellaiset toimenpiteet ja luvat joista päätetään nyt pitää suorittaa niin, ettei niistä tule olemaan nyt eikä jatkossa asumiselle enempää haittaa. Kaikki tässä lausunnossa asumiselle ja ympäristölle suureksi haitaksi todetut asiat ja toimenpiteet tulee korjata, luvat tarvittaessa poistaa, epäkohtiin puuttua ja aiheutuneet vahingot korvata.

Asfalttiaseman toimintojen seuraamiseen ei riitä se, että esim. desibelimittaus suoritetaan sovitusti muutaman kerran. Seuranta ei ole myöskään missään määrin luotettavaa, jos sen suorittaa Lemminkäinen itse. Seurannan pitää olla ulkopuolista ja pitkäaikaista, esim. ilmanlaadun mittareita alueellamme. Vasta silloin tulokset ovat todellisia.

Räjäytystöitä ei voida sallia suunnitelluilla alueilla vedoten siihen, että niistä aiheutuva meluhaitta on lyhytkestoista. Melu ei todellakaan ole lyhytkestoista, kun sitä ollaan suunnittelemassa arviolta vähintään 15 vuodeksi. Jos ne sallittaisiin, se tarkoittaisi asukkaille täydellistä katastrofia. Se tarkoittaisi vuosien elämistä niin, että kaikki toiminnot perustuisivat räjäytysten ennakointiin pyrkimiseen. Perusteluksi ei auta, että räjäytystistä joka kerta ilmoitettaisiin. Silloinkin asukkaat olisivat rajoittuneita keskittymään puhelimen, postilaatikon, ovikellon tai sähköpostin jatkuvaan seurantaan. Meluhaitta ei todellakaan ole lyhytkestoista, vaan erittäin pitkäaikaista ja varmuudella henkisesti sairastuttavaa. Räjäytys josain kauempana asutuksesta yhden kerran ilmoitettuna kellonaikana on ainoa sallittava meluhaitta. Selitykseksi vuosien töille ei riitä myöskään, että räjäytyksiä olisi esim. x- määrä vuodessa. Lopputulos asukkaiden kannalta olisi siinä täysin sama, eli täysin sietämätön.

Asuinalueelle on palautettava rauha ja säästettävä ympäröivät luontoarvot virkistyskäyttöön. Alueen läheisyydessä ei saa kulkea raskasta ajoneuvo-liikennettä. Asuinalueen tiet tulee pitää vain ja ainoastaan asukkaiden käytössä. Teitä ei saa käyttää muuhun kuin tonteille ajoon ja kevyen liikenteen väylinä. Teiden käyttö täytyy olla asukkaille turvallista. Aluetta ei saa ympäröidä teollisuudella ja tehdä sitä väkisin teollisuusalueelle suotuisaksi. Asukkaille on ihmisoikeuksien nimissä suotava inhimilliset elinolot jatkossakin sekä kohdeltava heitä tasa-arvoisessa asemassa muihin kuntalaisiin nähden. Lemminkäisen uuden asfalttiaseman toiminnasta aiheutuneita melu-, pöly- ja maisemahaittoja tulee pienentää merkittävästi eikä uusia lupia toiminnoille tule myöntää ympäristönsuojelun nimissä.

Räjäytys- ja louhintatöitä ei tule missään nimessä sallia suunnitelluilla alueilla ihmisille, rakennuksille ja ympäristölle aiheutuvista mittavista

vahingoista johtuen. Muistuttajat eivät tule missään vaiheessa hyväksymään nyt suunniteltuja vuosia kestäviä räjäytys- ja louhintatöitä. Lemminkäisen nykyinen toiminnan laajentuminen tulee kieltää siitä aiheutuneiden haittojen vuoksi.

Muistuttajat A4 ja A5 hyväksyvät ainoastaan nollavaihtoehdon, jossa asfalttitehtaan toiminta jatkuu voimassa olevien lupien mukaisesti ja vaativat ettei asfalttiaseman nykyistä toimintaa laajenneta.

YVA- ohjelmassa kerrotaan, että mikäli alueen länsipuolelta (Focus-alue) ei saada kiviaineksiä, niin kiviaines asfalttitehtaalte on tuotava pääsääntöisesti 50–100 km päästä. Väittämä on virheellinen. Ns. kovakivi (teiden pintakerrosten asfaltti) on aina tuotava hanke alueen ulkopuolelta joko Pernajasta tai Kytäjältä. Tätä kiviainesta ei saada Focus-alueelta. Sen sijaan muuta kiviainesta on saatavissa lähes rajattomasti kohtuullisen läheltä mm. Espoon Kulmakorpi, Palojoen Mäntymäki, Sipoon Bastukärr, Tuusulan Senkkeri, Vantaan Voutila jne.

Kiviaineksen käsittelyssä, murskauksessa ja liikenteessä aiheutuu pölyämistä, joka kulkeutuu asuinalueellemme ja häiritsee jokapäiväistä elämää. Autot, pihakalusteet, ilmanvaihdon suodattimet tukkeutuvat ja ikkunat ovat pölyn peitossa ja esim. pyykin kuivattaminen ulkona on mahdotonta. Myös pitkäaikaisen pölyn aiheuttamat terveyshaitat ovat todellisia ja huolestuttavat etenkin pienten lasten vanhempia. Rekkaliikenne Puusepäntiellä on tällä hetkelläkin päiväsaikaan jatkuvaa eikä pölyn eston suhteen ole tehty mitään toimenpiteitä. Jos liikenne vielä lisääntyisi nykyisestä, olisi tilanne mahdoton.

Kierrätysasfaltin valmistuksessa kerrotaan muodostuvan PAH-yhdisteitä. Sen sijaan ei kerrota, että PAH-yhdisteet aiheuttavat syöpää ja ne kuuluvat Suomessa syöpävaarallisten aineiden luetteloon.

Lähimpien asuintalojen kerrotaan sijaitsevan n. 150 m etäisyydellä hankealueen rajasta. Todellisuudessa lähin asuinrakennus sijaitsee enintään 100 m etäisyydellä (Ruohosuontie 1). Asumisen todetaan olevan Laurenin alueella väistävä maankäyttömuoto. Laurenin asuinalueen väistävällä maankäyttömuodolla ei ole mitään tekemistä tämän YVA-selvityksen kanssa. Haetaanhan asfalttitehtaalte lupaa vain 15 vuodeksi, kun taas Laurenin asuinalueella tullaan asumaan vuosikymmeniä. Se, että asuinalueelle on suunniteltu joskus tulevaisuudessa muuta maankäyttöä, ei anna mitään oikeutta ettei asfalttitehtaan päästöjä huomioitaksi asukkaiden näkökulmasta.

Pahin asukkaita häiritsevä tekijä on bitumin haju, joka tunkeutuu pahimmillaan sisätiloihin asti. Piholla haju tuntuu lähes päivittäin aamusta iltaan. Vallitseva tuulensuunta on ilmatieteenlaitoksen tilastojen mukaan 70 % asuinalueelle päin. Ilmanlaatua ei ole mitattu lainkaan vaan päästöt ilmoitetaan teoreettisesti taulukoituna.

YVA- ohjelmassa kerrotaan, että melun luonne on aseman toimiessa taasaista ja matalataajuista. Muistuttajien mukaan asemalta kantautuu useasti erittäin kovaa, häiritsevää, terävää jyskettä/kolinaa, joka on kaukana taasisesta melusta. Toiminnan aiheuttamaa melua on mitattu kahdesti ym-

päristössä. Mittaukset on tehty osoitteissa Lemmintie 4 ja Puusepäntie 19. Muistuttajat ihmettelevät, miksei toinen mittauskohde ole Ruohosuontie 1, joka on lähin häiriintyvä kohde. Mittauksia on tehty liian vähän eikä esim. kallion murskausta ja louhintaääniä ole mitattu. Oikeudenmukaisuuden nimissä olisi suotavaa, että mittaukset tekee jokin puolueeton taho eikä Lemminkäinen.

Uudenmaan ympäristökeskuksella on muistuttajien mukaan ollut jatkuvasti vaikeuksia valvoa Lemminkäisen toimintaa, vaikka yhteydenottoja useista epäkohdista johtuen on ollut kesästä 2007 lähtien. YVA ohjelmassa kerrotaan, että asfalttitehtaan nykyiseen, hankealueella sijaitsevaan toimintaan liittyen on saatu vain yksi asukasyhteydenotto koskien toiminnan aiheuttamaa melua. Tämä on täysin virheellinen tieto. Muistuttajat ovat olleet yhteydessä Uudenmaan ympäristökeskukseen Tapio Saloon puhelimitse ja sähköpostitse kymmeniä kertoja koskien melu-, pöly- ja hajuhaittoja. Yhteyttä on otettu myös edellä mainittuja haittoja koskien Lemminkäiseen (Jari Mäkelä, Petri Ruostetoja). Kaikista näistä yhteydenotoista huolimatta muistuttajat ovat kokeneet, ettei näitä häiriöitä ole kyetty/haluttu hoitaa, eivätkä muistuttajat usko, että Uudenmaan ympäristökeskus kykenisi selviytymään valvontatehtävästään, jos Lemminkäinen saisi luvan laajentaa toimintaansa.

Muistuttajat A6-A12 huomauttavat yhteisessä mielipiteessään, että Uudenmaan maakuntakaavassa alue on merkitty työpaikkatoimintojen alueeksi. Näin ollen asfalttiaseman toiminnan laajentaminen ei ole perusteltua näin lähellä olemassa olevaa asutusta, eikä ympäristön ja ihmisten elinolojen kannalta kestävää kehitystä. Erityisesti haettavat luvat lisääntyneelle murskaus- ja asfaltin kierrätystoiminnalle tulee kyseenalaistaa alueelle sopimattomina.

Alueella asuvien ihmisten mielestä Lemminkäisen, ympäristöviranomaisen sekä asukkaiden muodostaman ryhmän perustaminen vähentäisi epävarmuuden tunnetta alueen asukkaissa ja olisikin tästä syystä erittäin perusteltua. Kyseisessä ryhmässä voisi tiedottaa asioista sekä seurata sovitujen asioiden valvontaa. Lisäksi ryhmässä voitaisiin mahdollisesti myös ratkaista pienehköjä ristiriitaisuuksia asukkaiden ja Lemminkäisen välillä yhteisesti niistä sopien sekä vähentää epätietoisuudesta johtuvaa kuormitusta asukkaisiin. Näin välttäisiin mahdollisesti myös valituskierteeltä, joka kuormittaa kaikkia osapuolia.

YVA-menettelyn osana tulisi Laurenin asuinalueen asukkaille suorittaa ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi (IVA), jossa arvioidaan hankkeen vaikutuksia ihmisten terveyteen sekä hyvinvointiin. Erityisesti pölyhaitat tulisi tutkia hyvin tarkasti, jotta asukkaille tulisi tunne, että terveysasiat on huomioitu perusteellisesti ja asianmukaisesti. Maallikkokin ymmärtää, että terveysvaarat pölyhaitoista joita autoissa, pyykeissä ja puutarhakalusteissa on ollut viime vuosina, voivat olla merkittäviä myös ihmisille kestäessään vuosia. Pölypäästöjen (ja päästövaikutusten) minimoimisesta tulee huolehtia selkeillä raja-arvoilla ja lisäksi asukkaille tulee tiedottaa, miten toimia mikäli pölyhaittoja ilmenee. Yhtenä myös tässä yhteydessä asukkaiden huolta vähentävänä asiana voisi olla aiemmin mainittu yhteistyöryhmä ja sen perustaminen. Myös ympäristöviranomaisen suorittama valvonta siitä, miten kastelu ja pölyntorjunta toimi-

vat, tulee huomioida lupamenettelyssä. Murskauslaitosten nykyään mahdollinen kotelointi, toimijan kannalta hyvin inhimillisin kustannuksin, näyttäisi olevan tehokas sekä pöly- että meluhaittojen vähentäjä. Tästä syystä kaikki murskauslaitokset tulisi koteloida, koska tällä pystytään vähentämään huomattavasti päästöjä sekä ympäristöön kohdistuvia haittoja. Lisäksi tuulen vaikutuksesta tapahtuvalle pölyn ja hiukkasten leviämislle kuivalla säällä tulee asettaa raja-arvot ja toiminta tulee pysäyttää asukkaiden kannalta pahimpien sää- ja tuuliolosuhteiden ajaksi. Myös selvästi sovitut, sääennusteisiin perustuvat säännöt tulee laatia ja niiden seuranta tulee toteuttaa. Nykytiedon mukaan toiminta on järjestettävissä siten, että melu- ja pölyhaitat on pitkälti hallittavissa, kunhan lieventämistoimenpiteitä käytetään (velvoitetaan käyttämään uusinta tekniikkaa, kuten koteloituja murskaimia sekä seuloja ympäröivät rakenteet, melulähteiden asettaminen lähelle korkeaa melusuojaa). Haittojen lieventämistoimenpiteiden valvontaan ja seurantaan tulee panostaa jo lupamenettelyvaiheessa.

Toiminta-ajat tulee määrittellä niin, että ne vaikuttavat asukkaiden elämänlaatuun mahdollisimman vähän. Äänekkäitä eikä pölyisiä työvaiheita saa sallia viikonloppuisin eikä työajan jälkeen. Eri vuodenaikojen huomioiminen toiminta-aikoja määriteltäessä on lisäksi tärkeää, esim. kesällä pölyhaitta vaikuttaisi olevan suurempi ja silloin asukkaat ovat paljon myös piholla, jolloin he altistuvat haitoille huomattavasti enemmän.

Maantiekylän Omakotiyhdistys r.y. toteaa, että Lemminkäinen Infra Oy esittää alkutiivistelmässä, että hankkeen taustalla on useita ympäristön tilan parantamiseen tähtäviä tavoitteita. Todellisuudessa Lemminkäinen Infra Oy joutui Vaasan hallinto-oikeuden välipäätöksen 09/0247/3 8.5.2009 johdosta käynnistämään hankkeensa ympäristövaikutusten arvioinnin, koska laajennuksen laajuus laukaisi lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointipakon. Välipäätöksessä hallinto-oikeus kielsi Uudenmaan ympäristökeskuksen 20.2.2009 antaman päätöksen täytäntöönpanon ja vaati, että Uudenmaan ympäristökeskuksen lainvoiman saaneen ympäristölupapäätöksen 6.3.2001 No YS 200 mukaista toimintaa laajempi tai sanotusta luvasta poikkeava toiminta on heti keskeytettävä.

Nykyisestä toiminnasta ovat asukkaat antaneet runsaasti palautetta sen suuresta häiritsevyydestä ja haitoista sekä terveystriskeistä. Asian johdosta on pidetty viranomaispalavereita tarkastusmuistioineen (10.7.2008 No YS 939). Koska Lemminkäisen asfalttitehdas nykyisellä kapasiteetilla on aiheuttanut kiistatta kestäättömiä haittoja, voidaan laitosta toimintoi-
neen pitää ympäristöönsä nähden terveystriskinä ja näin ollen ei ole mitenkään laillisesti perusteltavissa että sallittaisiin toiminnan laajentamista. Kun Lemminkäinen Oy:lle myönnettiin vuonna 2001 ympäristölupa asfalttiaseman nykyiselle paikalle, ei ympäristöä ollut kaavoitettu. Nytkin asfalttiasemalle rajoittuvalle alueelle idässä, jonne 70 % vallitsevista tuulista puhaltaa, on kaavoitettu korkealaatuista KTY-toimintaa ja koillisessa on edelleen asemakaavalla vahvistettu omakotialue, ns. Laurenin alue, jossa on mm. tällä hetkellä toimiva hoivakoti. Omakotialueen ja asfalttialueen välissä on Tuusulan kunnan omakotialueen suoja-alueeksi hankkima metsäalue. Kun asfalttiasema sijoitettiin nykyiselle paikalle, käyvät vallitsevat tuulet nykyisin asemalta Laurenin alueen

suuntaan, jolloin asfalttiaseman melut, pölyt ja hajut terveysriskineen kulkeutuvat yhdistyksen mukaan alueen koteihin.

Lemminkäinen Infra Oy, joka ei ole toiminut alueella arviointiohjelmassa väitettyä 46 vuotta, se on perustettu vasta 10.9.2007, on 10.11.2009 ilmoittanut vuonna 2008 ottaneensa vastaan 17850 tonnia kierrätettävää asfalttia ja vuonna 2009 murskanneensa sen ja jatkavansa murskaamista sallittuun 20000 t/a asti. Alueelle kuitenkin ajetaan jatkuvasti ja parhailaankin (1.12.2009) jäteasfalttia ilman punnitsemista, murskataan se ja ajetaan asfalttitehtaalle. Koska toisaalta saadun tiedon mukaan alueella olisi ollut jäteasfalttia monikertaisesti yli 20000 tonnia, yhdistys tiedustellee, miten Uudenmaan ympäristökeskus on huolehtinut valvonnasta ja Vaasan Hallinto-oikeuden päätöksen noudattamisesta.

Tärkeimmät vaikutukset kohdistuvat ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen ja nämä tulisi arvioida erityisen tarkasti. Melun radikaaliin vaimentamistarpeeseen tulee kiinnittää suurta huomiota ja iskuporan käyttöä ja käyttöaikaa tulee tarkkaan harkita kivien murskauksessa. Ilmanlaadun tarkkailu on erityisen tärkeätä asfalttiaseman ympäristössä ja on arvioitava tarkkaan kaikki päästöt ilmaan ja niiden terveysvaarat. Yhdistyksen mielestä on edesvastuutonta mainita selostuksessa päästöt lyhennelmillä kertomatta, että esim. kierrätysasfaltin valmistuksessa syntyvät PAH (polysyklisen aromaattisten hiilivetyjen)-yhdisteet ovat erittäin karsinogeenisia (syöpää aiheuttavia) yhdisteitä. Haitasta ei tule ongelma vain ympäristössä asuville, vaan myös siellä toimiville eli se on merkittävä työterveysongelma.

On ilmiselvää, että suurentamalla kapasiteettia lisääntyvät kaikki haitat ja terveysriskit. Näin ollen ei ole mitenkään perusteltua laajentaa jo kaavoitusteknisistä syistä väärässä paikassa olevan asfalttiaseman toimintaa vaan tulee pysyä vaihtoehdossa VE0. Jo tämä vaihtoehto tuo tullessaan kaikenlaisia terveysriskejä.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiohjelma kattaa rakenteen puolesta YVA-asetuksen 9 §:ssä mainitut arviointiohjelman sisältövaatimukset. Arviointiohjelma on käsitelty YVA -lainsäädännön vaatimalla tavalla. Seuraaviin seikkoihin on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota selvitysten tekemisessä ja arviointiselostuksen laadinnassa.

Hankkeen kuvaus

Hanke eri osavaiheineen on kuvattu riittävän laajasti. Kuvauksen perusteella pystytään arvioimaan suunniteltu toiminta. Palautteissa oli kiinnitetty voimakkaasti huomiota siihen, että kierrätysasfaltin valmistuksessa muodostuu PAH-yhdisteitä. Turhien väärinkäsitysten välttämiseksi on selostuksessa syytä kertoa tarkemmin, minkä tyyppisiä PAH- ja VOC yhdisteitä toiminnassa syntyy, niiden esiintymisestä, pääsemisestä ilmaan, pysyvyydestä, terveysvaikutuksista ja käytännön merkityksestä ympäristön asukkaiden terveydelle.

Lisäksi on syytä kertoa tarkemmin alueella suoritetuista seurannoista, viranomaisten tehtaalle tekemistä tarkastuksista ja niissä havaituista seikoista ja tarkastusten aiheuttamista toimenpiteistä. Saadun palautteen perusteella asukkailla on vaikutelma, että tehtaan toiminnan seuranta ja viranomaisvalvonta olisi puutteellista. Tehtaan valvonta on kuitenkin ollut normaalin käytännön mukaista.

Eräissä muistutuksessa oli epäilty, että Uudenmaan ympäristökeskus olisi jäävi Lemminkäinen Infra Oy:n asfalttitehtaan asioissa, koska ympäristökeskuksen johtokunnan puheenjohtajana on eräs tuusulalainen poliitikko. Näin asia ei ole. Uudenmaan ympäristökeskus on valtion aluehallintoviranomainen, eikä sillä ole johtokuntaa. Asfalttitehtaan ympäristöluvista tulee päättämään Etelä-Suomen aluehallintovirasto, joka on poliittisesta päätöksenteosta riippumaton itsenäinen valtion viranomainen samoin kuin Uudenmaan ympäristökeskus ja sen toimintaa jatkava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Mielipiteessä on ilmeisesti tarkoitettu Tuusulassa ympäristöasioita hoitavaa Järvenpään, Keravan, Mäntsälän ja Tuusulan yhdessä perustamaa Keski-Uudenmaan ympäristökeskusta, jonka toimintaa ohjaa Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta.

Asfalttitehdas on jo rakennettu alueelle. Arviointiin perehtymistä helpotaisi, jos rakennetun tehtaan tarkka sijainti esitetäisiin myös muissa karttakuvissa kuvan 4-1 lisäksi.

Vaihtoehtojen käsittely

Yhteysviranomainen huomauttaa, että voimassa olevan, Uudenmaan ympäristökeskuksen 6.3.2001 myöntämän ympäristöluvan Dnro 0100Y0100-111 mukaan vuosittain saa murskata vain 215 000 t tilan Stenbacka RN:o 30:0 luoteisosasta louhittuja kiviaineksia eikä alueelle saa toimittaa muualta murskattavaa kiviainesta. Kuvauksen perusteella voi saada vaikutelman, että nollavaihtoehdossa alueella murskattaisiin lupamääräyksiä enemmän kiviaineksia, joten vaihtoehdon kuvauksessa tulee kertoa myös aika, jonka kuluessa kuvauksessa mainittu 270 000 t aiotaan murskata.

Vaihtoehtojen 1 ja 2 toiminta-aikojen on suunniteltu muuttuvan nykyistä oleellisesti pitemmiksi, mikäli hanke toteutuu suunnitelluilla tavoilla. Yhteysviranomainen huomauttaa, että voimassa olevan ympäristöluvan mukaisia toiminta-aikoja, jotka vastasivat arviointiohjelmassa esitettyjä toiminta-aikoja, muutettiin korkeimmassa hallinto-oikeudessa lyhyemmiksi (päättös 16.1.2003 Dnro 511). Vaikutuksia tulee tarkastella myös nykyisten toiminta-aikojen puitteissa, jotta toiminta-aikojen pidentymisestä aiheutuvien ympäristövaikutusten merkitys saadaan selville ja voidaan ottaa huomioon lupaharkinnassa. Ainakin tulee esittää arvio siitä, mihin tuotantovolyyymiin asti nykyiset toiminta-ajat ovat riittävät ja pidentyykö toiminnan kokonaiskesto aika, jos toiminta-ajat säilyvät nykyisen luvan mukaisina.

Muilta osin vaihtoehdot ja niiden käsittely antavat riittävän kuvan laajenuksen merkityksestä. Vaihtoehtotarkastelun perusteella pystytään arvi-

oimaan laajennusten vaikutusta nykytilanteeseen ja saamaan tarvittavat tiedot lupaharkintaa varten.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Tarkastelualueen rajaus

Annettujen lausuntojen perusteella yhteysviranomaisen katsotaan, että tarkastelualueen rajausta Myllykyläntien varressa tulee tarkistaa siten, että Kiilinmäen kaakkoispuolella sijaitseva asuntoalue otetaan mukaan tarkastelualueeseen. Lisäksi tulee varmistaa, että Tuusulanjoessa Myllykylän sillan alapuolella sijaitseva vuollejokisimpukan esiintymisalue tulee mukaan tarkastelualueeseen.

Yhteysviranomaisen toteaa pohjavesivaikutusten tarkastelualueen rajauksen osalta, että arviointiohjelman mukaan pohjavesiin kohdistuvia vaikutuksia tarkastellaan myös hankealueella sekä lähimmillä pohjavesialueilla eikä pelkästään alueilla, joihin hankealueella on virtausyhteys. Asia tulee korjata arviointiselostukseen.

Muilta osin yhteysviranomaisella ei ole huomautettavaa tarkastelualueen rajauksesta.

Pohjavedet sekä maa- ja kallioperä

Maaperä- ja pohjavesivaikutusten arviointi perustuu pääasiassa kartta- ja maastotarkasteluun, olemassa oleviin pohjavesiselvityksiin sekä pohjaveden tarkkailutietoihin pohjaveden pinnankorkeuden ja vedenlaadun osalta. Lisäksi käytetään hyödyksi Focus-alueen maa-ainestenoton YVA-menettelyn yhteydessä tehtyä tarkastelua pohjaveden virtausolosuhteista alueella.

Arviointiohjelmasta ei selviä, sijaitseeko hankealueen läheisyydessä talousvesikaivoja tai onko tarkoitus kartoittaa niiden esiintymistä. Vaikutusalueen talousvesikaivot tulee selvittää. Tässä voidaan käyttää hyväksi Focus-alueen maa-ainestenoton YVA-menettelyn yhteydessä tehtyä kaivokartoitusta. Arviointiselostuksessa tulee myös arvioida hankkeen vaikutuksia talousvesikaivojen veden laatuun ja käsitellä hankkeen vaikutuksia Mätäksen ja Lentoaseman pohjavesialueilla sijaitsevien vedenottamoiden veden laatuun. Talousveteen kohdistuvia vaikutuksia on tarpeen arvioida myös poikkeustilanteissa.

Arviointiselostuksessa tulisi tarkemmin tarkastella hankkeen mahdollisia vaikutuksia Päijänne-tunneliin sen normaalissa käyttötilanteessa ja poikkeustilanteissa, jolloin tunneli on tyhjänä. Asfalttitehtaan kaakkois- ja eteläpuolella sekä luoteispuolella on pohjaveden tarkkailupisteet. Vaikutusarvioinnin yhteydessä tulee myös arvioida, soveltuvatko nämä pisteet kalliopohjaveden pinnan ja laadun mahdollisten muutosten seuraamiseen Päijänne-tunnelin suuntaan vai onko tarpeen asentaa länsipuoleiselle kalliialueelle alueen louhintojen valmistuttua kalliopohjavesiputkia, joista kyseisiä vaikutuksia voidaan seurata.

Yhteysviranomaisen huomauttaa lisäksi, että Mätäksen pohjavesialueella todetun pohjaveden likaantumistapauksen yksityiskohtainen selvitys ei kuulu tämän menettelyn aihepiiriin. Arviointiselostuksessa tulee kuitenkin esittää hankittujen tietojen avulla perusteltu selvitys siitä, voivatko likaantuneet pohjavedet purkaantua asfalttiaseman suuntaan.

Pintavedet

YVA-selostukseen tulee liittää tarkempi kartta, johon on merkitty hulevesien johtaminen hankealueelta ojiin ja vesistöihin sekä valuma-alueiden rajat. Hankealueella muodostuvien hulevesien määrää ja laatua sekä vesistöön huuhtoutuvan kiintoaineksen vaikutuksia alapuoliseen vesistöön tulee selostuksessa arvioida tarkemmin. Myös Kylmäojan mahdolliset virtaamamuutokset tulee arvioida. Arviointiohjelmassa esitettyjen seurantatulosten perusteella purkuojan kiintoainekuormitus voi vaihdella olosuhteista riippuen todella paljon. Tämän vaihtelun arvioimiseksi vesinäytteitä tulisi ottaa myös ojien alaosaan erilaisissa virtaamolosuhteissa. Arviointiselostuksessa olisi hyvä pohtia myös, mistä suuret vaihtelut vesistökuormituksessa johtuvat.

Vantaanjoen vesistön kuormitusta ei tule lisätä. Mikäli asfalttitehtaan aluetta laajennetaan, on hulevesien mukana tuleva vesistökuormitus pyrittävä saamaan mahdollisimman pieneksi. Tämä on mahdollista esimerkiksi laskeutusaltaiden ja kosteikkojen avulla. Hulevesien hallintaa tuleekin selostaa ohjelmassa nyt tehtyä yksityiskohtaisemmin. Tulee selvittää, mitä toimenpiteitä alueella on mahdollista ja järkevää toteuttaa, jotta myös läjitys- ja varastointialueiden hulevedet saadaan koottua hallitusti ja johdettua erillisten selkeytysaltaiden ja/tai kosteikkojen kautta vesistöön. Myös mahdollisuudet hulevesien huippuvirtaamien rajoittamiseen esimerkiksi tasausaltaalla tulee selvittää. Edellä mainittujen toimenpiteiden tarkoituksena on tasata ojien virtaamia sadejaksojen aikana ja vähentää kiintoaineen kuormitushuippuja ja ojan uomaerosiota, lisäksi öljynerottimilla olisi paremmat toimintaedellytykset. On myös selostettava tarkemmin, mitä toimenpiteitä ja teknisiä ratkaisuja on suunniteltu tehtäväksi mahdollisten öljyvahinkojen päästöjen leviämiseksi Tuusulanjokeen. Asfalttiaseman laajennushanke on osa laajempaa Focus-alueen rakentamista. Koko alueen hulevesien johtamis- ja käsittelyratkaisuja tulee suunnitella kokonaisuutena kaavoitus- ja rakentamisprosessin edetessä.

Arviointiselostuksessa kannattaa hyödyntää alueella olemassa olevan veloitettarkkailun (Sammonmäki II asfalttitehtaan ja kallioulouhinnan pinta- ja pohjaveden tarkkailuohjelma, 2007) tuloksia sekä Focus-alueen YVA-selostusta varten tehtyjä selvityksiä. Viitteet tarkkailuohjelmaan ja –raportteihin sekä selvityksiin tulee mainita.

Ohjelmassa mainittu asfalttiaseman seurantaohjelman kuvaus on tarpeen.

Luontovaikutukset

Tuusulanjoessa esiintyy rauhoitettua vuollejokisimpukkaa. Lähin todettu esiintymä sijaitsee Myllykyläntien sillan alapuolella. Lisäksi Tuusulanjoen Myllykylässä on löytynyt taimenen poikasia. Alueelta tulevat hulevedet laskevat Tuusulanjokeen, joten vaikutukset edellä mainittuihin eliöihin on arvioitava. Arvioinnissa on lisäksi otettava huomioon Focusalueen YVA-selostusta varten tehdyt selvitykset. Muilta osin yhteysviranomaisen pitää ohjelmaa luontovaikutusten arvioinnin osalta riittävänä.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Huhtariihen ja Sammonmäen asuinalueen välissä on Kehä IV -osayleiskaava-alueen luonto- ja maisemaselvityksessä perinnemaisemaksi kuvattu Huhtariihen peltoaukea. Saatujen mielipiteiden mukaan Huhtariihestä katsottuna uusi asfalttitehdas on pilannut ko. perinnemaiseman sijaiten suoraan peltoaukean toisessa päässä. Yhteysviranomaisen toivoo, että arvioinnissa tarkasteltaisiin muun ohella erityisesti edellä mainitussa paikassa tapahtunutta maisemakuvan muutosta ja sen merkitystä mainitulle perinnemaisemalle sekä toimenpiteitä mahdollisen maisemahaitan korjaamiseksi. Muilta osin ohjelma on maisema- ja kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten osalta riittävä.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin

Saadun palautteen perusteella merkittävimmät vaikutukset ihmisten elinoloihin ovat bitumin haju, kiviaineksen ja kierrätysasfaltin murskaamisesta aiheutuva pöly sekä toiminnoista aiheutuva melu. Lisäksi räjäytysten ennakoimattomuus ja tärinä koettiin haitallisena, stressaavana ja toimintaa rajoittavana.

Pölyn ja melun leviämisen estämiseksi saaduissa mielipiteissä esitettiin keinoja, joiden toteuttamismahdollisuuksia ja tehoa haittojen torjunnassa tulee arvioida. Murskaustoiminta alueella on suunniteltu tehtäväksi siirrettävällä murskauslaitoksella. Koska toiminta asfalttitehtaalla on suunniteltu jatkuvaksi ainakin 15 vuotta ja lisäksi tehtaan naapuriin on suunnitella laaja kalliokiviainesten ottoalue ja toisaalta asutus tehtaan läheisyydessä nähtävästi säilyy ainakin koko tehtaan toiminta-ajan, saattaisi asutukselle aiheutuvien pöly-, melu- ja hajuhaittojen ehkäisemisen kannalta olla edullista rakentaa alueelle Tielaitoksen julkaisun 227006 mukainen A-luokan kiinteä murskausasema. Yhteysviranomaisen esittää toiminnanharjoittajalle harkittavaksi myös tällaisen vaihtoehdon tutkimista.

Hankkeen yhteydessä suoritettavien lousintaräjätysten ennakoimattomuuteen vaikuttaminen on haasteellinen tehtävä, sillä lentoliikenne ja voimassa olevat räjäytystöiden turvallisuusmääräykset asettavat runsaasti rajoituksia soveliaalle räjäytysajoille. Ratkaisumalleja tulee kuitenkin pohtia selostusvaiheessa.

Arviointiselostuksessa tulee käsitellä tärinävaikutuksia, niiden seuranta, vaikutusten torjuntatoimenpiteitä ja mahdollisten vahinkojen toteamis- ja korvaamisenettelyjä.

Vaikutukset ilmanlaatuun

Saadun palautteen perusteella pölyvaikutus koetaan alueella yhdeksi suurimmista haitoista. Asfalttitehdas on kuitenkin varustelultaan parasta käytävissä olevaa tekniikkaa, eikä yhteysviranomaisen tietoon ole tullut, että lupaehdoja olisi rikottu. Alueella on suoritettu kallion louhintaa, jossa suoritettavien räjäytysten yhteydessä ilmaan pääseviä pölypäästöjä on vaikeaa hallita. Louhinta kuitenkin loppuu vuonna 2011. Toisaalta asukkaat esittävät palautteissaan, että pölyvaikutukset johtuisivat kierrätysasfaltin ja kiviaineksen murskaamisesta. Tämän vuoksi yhteysviranomaisen ehdottaa, että arviointiselostusta varten lähimmissä häiriintyvissä kohteissa suoritetaan asfalttitehtaan normaalin toiminnan aikana arviointiohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden lisäksi vähintään hiukkasten kokonaisleijuman (TSP) mittaus ulkopuolisen asiantuntijan suorittamana. Mittausten avulla saataisiin useissa mielipiteissä kaivattua puolueetonta tietoa pölyvaikutuksista tehtaan lähialueella ja voitaisiin tarkistaa alueelle tehdyn pölyn leviämismallinnuksen tietoja. Laajennetun toiminnan käynnistyttyä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa tulisi hiukkasten kokonaisleijuman lisäksi seurata säännöllisesti myös hengitettävien hiukkasten (pm10) pitoisuuksia. Ilmaan pääsevästä hiukkasista tulee myös selvittää, voiko niissä olla bitumijäämiä.

Bitumin hajusta aiheutuvaa haittaa ja sen ehkäisemistä ohjelmassa ei ole selkeästi käsitelty. Hajun muodostuminen tulee selvittää, haitat arvioida ja niiden ehkäisemiseksi tulee suunnitella toimenpiteet.

Liikennevaikutukset

YVA-ohjelman nykytilannekartan (kuva 4-1) mukaan pintamaan ja kalliomurskeen läjitykseen käytetään Kehä IV tiealuevarausta. Vaihtoehtoisissa 1 ja 2 osaa tiealueesta käytetään kalliomurskeen läjitykseen (kuva 4-3). Kehä IV:n tiealueelle ei tule läjittää mitään materiaaleja, koska tiepohja tulee säilyttää vapaana tieyhteyden rakentamista varten, jotta mm. Focus-alueen louhinta-alueilta päästään Tuusulanväylälle käyttämättä alueen katuverkkoa. Asia tulee korjata arviointiselostukseen.

Liikenteen osalta tulee liikenneturvallisuuden, liikennemelun ja päästöjen lisäksi arvioida hankkeen vaikutuksia liikenteen sujuvuuteen (esim. Kulomäentien - Tuusulanväylän liittymien toimivuuteen). Liikenteen yhteisvaikutukset hankealueen lähiympäristön muiden hankkeiden kanssa tulee tarkastella laajemmalla alueella ja tieverkolla kuin arviointiohjelmassa on nyt esitetty. Liikennetarkasteluihin tulisi sisällyttää arvio hankkeen liikenteellisistä vaikutuksista erikseen ajankohtana, jolloin Kehä IV:n jatke välillä Tuusulanväylä - Myllykyläntie on vielä toteutumatta sekä ajankohtana, jolloin se on toteutunut. Liikenneturvallisuuden arvioinnissa tulee huomioon myös kevyen liikenteen turvallisuus.

Meluvaikutukset

Saaduissa palautteissa arvosteltiin voimakkaasti toiminnanharjoittajaa siitä, että melumittaukset on tehty osoitteissa Lemmintie 4 ja Puusepäntie 19, jotka eivät valittajien mielestä ole lähimpiä häiriintyviä kohteita. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että toiminnanharjoittaja on kuitenkin täs-

sä noudattanut korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä (16.1.2003 Dnro 511), jossa kyseiset kohteet määrättiin ekvivalenttimelun mittauskohteiksi.

Häiriintyvien kohteiden meluvaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös liikenteen ja lentoliikenteen aiheuttama melu sekä esittää hankkeen aiheuttama lisäys melutasoihin. Vertailua ohjearvoihin tehtäessä on tarpeen kiinnittää erityistä huomioita yöaikaiseen meluun, koska toimintaa on suunniteltu harjoitettavan osittain ympäri vuorokauden. Lisäksi tulee ottaa huomioon mahdollinen iskuvasaran käyttö. Arvioinnissa tulee hyödyntää em. kohteissa tehdyt melumittaukset.

Osallistuminen ja raportointi

Arviointiohjelmasta järjestettiin esittelytilaisuus yleisölle 4.11.2009 Tuusulan kunnantalolla. Paikalla oli yhteysviranomaisen, hankkeesta vastaavan ja konsultin edustajien lisäksi 15 henkilöä. Tilaisuudessa käytiin vilkasta keskustelua mm. lupatilanteesta, toiminnan suunnittelusta kestoajasta, päivittäisistä toiminta-ajoista, tehtaan kuljetusliikenteestä ja laajennuksen vaikutuksesta siihen, tulevan Kehä IV-linjauksen käyttämisestä kuljetuksiin, kierrätysasfaltin käyttömääristä, melu-, pöly- ja hajuhaitoista ja niiden ehkäisemisestä, piipusta tulevista päästöistä sekä toiminnan valvonnasta. Osallistujat toivoivat myös lisätietoa asfalttitehtaan toimintaperiaatteista ja toimintaan liittyvistä riskeistä. Lisäksi toivottiin, että Lemminkäisellä olisi nimetty henkilö, johon voisi olla yhteydessä, jos joku asia huolestuttaa tai ympäristössä havaitaan jotain poikkeavaa ja todennäköisesti tehdasalueelta peräisin olevaa. Asukkaat myös esittivät, että koottaisiin asukkaista, viranomaisista ja toiminnanharjoittajista koostuva toimintaa tarkkaileva seurantaryhmä, joka kokoontuisi säännöllisesti. Tilaisuudessa toiminnanharjoittaja ilmoitti, että ympäristöpäällikkö Jame Sorri tulee jatkossa olemaan nimetty yhteyshenkilö Lemminkäinen Infra Oy:ssä.

Ohjelmasta laadittu raportti sisältää edellä selostetuista täydennystarpeista huolimatta YVA-menettelyyn sisältyvät oleelliset asiat. Raportti on esitystavaltaan selkeä ja kuvat ja kartat hyvälaatuisia. Saatua palautteita koostui mielipiteistä, jotka vastustivat itse hanketta sekä arviointiohjelmasta annetuista asiantuntevista kannanotoista, joista saadaan hyviä aineksia ohjelman tarkentamiseen ja vaikutusarvioinnin toteuttamiseen. Näin ollen asukkaiden ja yleisön osallistumista voidaan pitää onnistuneena.

Raportista on laadittu tiivistelmä suomeksi ja ruotsiksi ja sitä jaettiin yleisötilaisuuden läsnäolijoille.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Lähetämme yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille. Lausunto on nähtävillä internetsivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/uus

Lähetämme kopiot arviointiohjelmasta saamistamme lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ympäristökeskuksessa.

Lausunnon valmistelemiseen ovat osallistuneet suunnittelija Larri Liikonen sekä ylitarkastajat Sirpa Penttilä ja Ilpo Huolman.

Johtaja

Marketta Virta

Hydrogeologi

Timo Kinnunen

LIITTEET

Maksun määräytyminen ja muutoksenhaku

TIEDOKSI

Suomen ympäristökeskus (lausunto + 2 kpl arviointiselostuksia)
Lausunnon antajat
Muistuttajat

Asiaa Uudenmaan ympäristökeskuksessa hoitaa Timo Kinnunen, p. 040-5173454.

Uudenmaan ympäristökeskus siirtyy ensi vuoden alussa osaksi uutta Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta (ELY). Yhteystietomme 1.1.2010 alkaen:

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
PL 36, 00521 Helsinki
Puhelinvaihte 020 636 0070
kirjaamo.uusimaa(a)ely-keskus.fi
etunimi.sukunimi(a)ely-keskus.fi
www.ely-keskus.fi/uusimaa

Hallinto ja kirjaamo sekä ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen käyntiosoite:

Asemapäällikönkatu 14 (nykyisen ympäristökeskuksen tilat).

Vanhat Uudenmaan ympäristökeskuksen henkilöstön matkapuhelinnumerot säilyvät ennallaan.

Uudenmaan alueen ympäristöluvat tullaan hoitamaan perustettavassa Etelä-Suomen aluehallintovirastossa (www.avi.fi).

Lisätietoja valtion aluehallinnon uudistuksesta
www.ymparisto.fi/uus/alku ja www.vm.fi/alku

Liite Uudenmaan ympäristökeskuksen antamaan lausuntoon

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Laki valtion maksuperustelain 1 ja 8 §:n muuttamisesta

Ympäristöministeriön päätös alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista (1387/2006)

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.